

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ
19/2025

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 22.7.2024 και ώρα 11:00 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά, Ευτύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόντες ο Αντιπρόεδρος Ιωάννης Πολίτης και το μέλος Δημήτριος Σταυρόπουλος, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν ο έλεγχος της ενδεχόμενης μη αδιάλειπτης λειτουργίας του ραδιοφωνικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ FM 101» (νυν «101 ROCK») Νομού Φθιώτιδας, ιδιοκτησίας της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΒΑΣΙΛΑ. Η υπόθεση εξετάζεται κατόπιν καταγγελίας ιδιώτη (με αριθμό πρωτοκόλλου 1034/26.2.2024).

Για τον έλεγχο της υπόθεσης σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 75/5.3.2024, ο οποίος ανατέθηκε στον ειδικό επιστήμονα-νομικό Γεώργιο Αναγνωσταρά. Ο Ειδικός Επιστήμονας κατέθεσε την με αριθμό πρωτοκόλλου 661/ΕΣ/18.4.2024 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, παρέστη η νέα ιδιοκτήτρια του ραδιοφωνικού σταθμού Χριστίνα Βασίλα και ο πληρεξούσιος δικηγόρος της Ιωάννης Χελιδόνης. Ερωτηθέντα από την Πρόεδρο, τα παραπάνω πρόσωπα δήλωσαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 20.9.2024, ώρα 14.00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Η ιδιοκτήτρια του ραδιοφωνικού σταθμού κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 5090/19.9.2024 υπόμνημα.

Την 10.2.2025 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο, Ευύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Η Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση τους απόντες κατά την ακρόαση της 22.7.2024 Αντιπρόεδρο Ιωάννη Πολίτη και το μέλος Δημήτριο Σταυρόπουλο, αναγιγνώσκοντας την με αριθμό πρωτοκόλλου 1034/26.2.2024 υποβληθείσα καταγγελία, την με αριθμό πρωτοκόλλου 661/ΕΣ/18.4.2024 έγγραφη νομική εισήγηση που συνέταξε ο ειδικός επιστήμονας-νομικός Γεώργιος Αναγνωσταράς, το με αριθμό πρωτοκόλλου 5090/19.9.2024 υποβληθέν υπόμνημα, το πρακτικό της συζήτησης στην Ολομέλεια και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά, εισηγούμενος τη μη ανάκληση της βεβαίωσης νομίμου λειτουργίας του ραδιοφωνικού σταθμού με βάση την μεσολαβήσασα ΣτΕ 442/2024 απόφαση, και στη συνέχεια αποχώρησε. Ο Αντιπρόεδρος Ιωάννης Πολίτης και το μέλος Δημήτριος Σταυρόπουλος δήλωσαν ότι ενημερώθηκαν πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία της συζητήσεως, κατά την οποία έλαβε χώρα η ακρόαση της ιδιοκτήτριας του ραδιοφωνικού σταθμού και η δήλωσή τους αυτή καταχωρίστηκε στα πρακτικά. Η Ολομέλεια, αφού μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως. Ο έλεγχος αυτός λαμβάνει και την μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης αδείας.

2. Κατά το άρθρο 53 παρ. 1 του Ν. 2778/1999: «Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί, που λειτουργούσαν την 1η Νοεμβρίου 1999, θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούντες μέχρι την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης η οποία προβλέπεται στο άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 2328/ 1995, για την προκήρυξη συγκεκριμένων θέσεων αδειών λειτουργίας τοπικών ραδιοφωνικών σταθμών». Επίσης, κατά το άρθρο 40 παρ. 1 του Ν. 4779/2021, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 96 παρ. 2 του Ν. 5079/2023: «Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί, που περιλαμβάνονται στο οικείο Μητρώο του Ε.Σ.Ρ., εποπτευόμενοι ως νομίμως λειτουργούντες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, συνεχίζουν να εκπέμπουν νόμιμα, έως ότου ολοκληρωθεί η διαδικασία χορήγησης ραδιοφωνικών αδειών...».

3. Κατά το άρθρο 11 παρ. 4 του Ν. 3592/2007: «Οι φορείς άδειας τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών πρέπει να διασφαλίζουν την αδιάλειπτη λειτουργία τους...».

4. Τέλος, κατά το άρθρο 20 παρ. 1 και το άρθρο 21 παρ. 1 περ. γ του Ν. 4070/2012 (με το οποίο ενσωματώθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο σχετικές Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης): «Το φάσμα ραδιοσυχνοτήτων αποτελεί σπάνιο πόρο, η διαχείριση του οποίου συνιστά κυριαρχικό δικαίωμα του Κράτους, καθώς και δημόσιο αγαθό με σημαντική κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική αξία». «Η χρήση ραδιοσυχνοτήτων επιτρέπεται στο πλαίσιο των Γενικών Αδειών. Δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνότητας χορηγούνται όπου κρίνεται αναγκαίο ώστε... να διαφυλάσσεται η αποτελεσματική χρήση του φάσματος...».

Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών, μεταξύ τους και προς τη γενική αρχή της λογικής συνοχής και ενότητας της έννομης τάξης, συνάγονται τα ακόλουθα:

(α) Ότι μεταξύ του Κράτους και του προσώπου, που χρησιμοποιούσε μια ραδιοφωνική συχνότητα δημιουργείται μια ιδιόρρυθμη (*sui generis*) δημοσίου δικαίου έννομη σχέση (προσομοιάζουσα με εκείνη της κατοχής και χρήσης δημοσίου κτήματος), με την οποία παρέχεται στον χρήστη η δυνατότητα πραγματοποίησης ραδιοφωνικών εκπομπών κατά τον μεταγενέστερο της 1.11.1999 χρόνο.

(β) Ότι εξαιτίας του όλως εξαιρετικού χαρακτήρος της ρύθμισης - αφού δι' αυτής επιδιώκεται η έννομη τακτοποίηση έκνομης δραστηριότητας - και της ως εκ τούτου ανάγκης οι σχετικές διατάξεις να ερμηνεύονται στενώς, παρέχεται στον δικαιούχο η δυνατότητα χρήσης της συγκεκριμένης και μόνο συχνότητας και όχι οποιασδήποτε άλλης ή του ραδιοφωνικού φάσματος γενικώς.

(γ) Ότι για όσο χρονικό διάστημα ο σταθμός εκπέμπει ραδιοφωνικό πρόγραμμα είτε εντελώς αυθαίρετα, είτε επειδή «θεωρείται νομίμως λειτουργών», οφείλει - για την ταυτότητα του νομικού λόγου, και δη κατά μείζονα λόγο – να πληροί τις προϋποθέσεις και να τηρεί τις υποχρεώσεις που εκ της νομοθεσίας προβλέπονται για νομίμως αδειοδοτημένους ραδιοφωνικούς σταθμούς, αφού, υπό την αντίθετη εκδοχή, θα προέκυπτε το προφανές άτοπο να αποδίδεται στην βούληση του Νομοθέτη η πρόθεση να υπαγάγει τους νομοταγείς πολίτες, δηλαδή τους κατόχους νόμιμης άδειας σε δυσμενέστερη θέση έναντι των αδικοπραγούντων, δηλαδή των αυθαίρετων χρηστών του φάσματος (πρβλ. σχετικώς Ολ. ΣτΕ 3578/2010 και ΑΠ 1701/2014).

(δ) Ότι ένας τέτοιος όρος ύπαρξης της έννομης σχέσης και μια αντίστοιχη υποχρέωση του χρήστη μιας ραδιοφωνικής συχνότητας είναι η διαρκής και αδιάλειπτη λειτουργία του σταθμού, η διακοπή της λειτουργίας του οποίου επιφέρει αυτοδίκαιη κατάργηση της όλης έννομης σχέσης μεταξύ του δικαιούχου και του Κράτους (το οποίο μάλιστα, με βάση και τους διεθνείς κανόνες, δεν έχει δικαίωμα αποθεματοποίησης του ραδιοφωνικού ή του τηλεοπτικού φάσματος).

II. Πραγματικό Μέρος

Από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου προέκυψαν τα ακόλουθα:

Ο ραδιοφωνικός σταθμός ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ FM 101 (νυν 101 ROCK) είναι κάτοχος της με αριθμό 83/08.09.2006 βεβαίωσης νομίμου λειτουργίας και νομιμοποιείται να εκπέμπει από τη συχνότητα 101 MHz και τη θέση εκπομπής «ΒΙΓΛΑ - ΔΥΟ ΒΟΥΝΑ» του Νομού Φθιώτιδας. Συνεχίζει επομένως να καλύπτεται καταρχήν από το μεταβατικό καθεστώς της νομίμου λειτουργίας βάσει των όσων προβλέπονται σήμερα στο άρθρο 40 παρ. 1 του Ν. 4779/2021.

Με το με αριθμό πρωτοκόλλου 1034/26.2.2024 έγγραφο, υπεβλήθη καταγγελία για παράνομη επανέναρξη της λειτουργίας του εν θέματι ραδιοφωνικού σταθμού. Κατά τον καταγγέλλοντα, ο συγκεκριμένος ραδιοφωνικός σταθμός είχε σταματήσει να εκπέμπει εδώ και πολλά έτη αλλά άρχισε πάλι να λειτουργεί στις αρχές του έτους 2024. Ο καταγγέλλων επισυνάπτει επίσης ερασιτεχνικές καταγραφές των

ραδιοφωνικών σταθμών της περιοχής που πιστοποιούν κατά τη γνώμη του την επί μακρόν μη λειτουργία του καταγγελλόμενου ραδιοφωνικού σταθμού.

Με το με αριθμό πρωτοκόλλου 1520/21.3.2024 έγγραφο, ζητήθηκε από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων να αποστείλει το σύνολο των καταγραφών ραδιοφωνικών σταθμών Νομού Φθιώτιδας που είχε πραγματοποιήσει από το έτος 2015 καθώς και κάθε άλλο χρήσιμο κατά την κρίση της στοιχείο σχετικό με τη λειτουργία του ραδιοφωνικού σταθμού ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ FM 101 (νυν 101 ROCK).

Με το με αριθμό πρωτοκόλλου 1955/9.4.2024 έγγραφο, η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων απάντησε ότι η μόνη μέτρηση που πραγματοποιήθηκε στον νομό Φθιώτιδας κατά την περίοδο 2015-2024 ήταν στις 6 και 7 Ιουλίου 2022. Δεν κατεγράφη κατά τη μέτρηση αυτή εκπομπή του καταγγελλόμενου ραδιοφωνικού σταθμού.

Προκύπτει τέλος από την με αριθμό πρωτοκόλλου 266/16.2.2024 υπηρεσιακή έκθεση του τότε υπηρετούντος στο ΕΣΡ Ειδικού Επιστήμονα-Οικονομολόγου Φώτιου Αγγέλη ότι από τα φορολογικά στοιχεία που είχε υποβάλει η προηγούμενη ιδιοκτήτρια του ραδιοφωνικού σταθμού για τα φορολογικά έτη 2018 και 2020:

- Δεν καταγράφονται εισοδήματα από επιχειρηματική λειτουργία.
- Δεν προκύπτουν κέρδη/ζημίες από επιχειρηματική λειτουργία.

Από τα παραπάνω, συνάγει ο εισηγητής ότι η τότε ιδιοκτήτρια του ραδιοφωνικού σταθμού ήταν επιχειρηματικά ανενεργός από οικονομικής απόψεως. Αντίστοιχη εικόνα έλλειψης οικονομικής λειτουργίας παρατηρείται και στα υποβληθέντα από την τότε ιδιοκτήτρια του ραδιοφωνικού σταθμού στοιχεία για τα φορολογικά έτη 2014, 2016 και 2021.

III. Υπαγωγή

Κατά τα αναφερόμενα στο νομικό μέρος της παρούσας και όπως έχει ήδη κριθεί και με την ΣτΕ 442/2024 απόφαση (σκ. 9), στην περίπτωση που ένας νομίμως λειτουργών ραδιοφωνικός σταθμός σταματήσει την εκπομπή προγράμματος, η ανάκληση της βεβαίωσης νομίμου λειτουργίας του στη συχνότητα από την οποία εξέπεμπε και η

συνεπεία αυτού διαγραφή του από τον πίνακα νομίμως λειτουργούντων ραδιοφωνικών σταθμών αποτελεί το μόνο πρόσφορο μέσο για την αποκατάσταση της νομιμότητας, ήτοι της επιστροφής της ραδιοφωνικής συχνότητας στο Κράτος, το οποίο μπορεί να προβεί κατόπιν των παγίων ρυθμίσεων σε νόμιμη παραχώρηση της χρήσης της. Δεν αποτελεί εξάλλου κύρωση η υπό τις ανωτέρω συνθήκες ανάκληση της βεβαίωσης νομίμου λειτουργίας ενός ραδιοφωνικού σταθμού, αλλά επίρρωση του γεγονότος ότι έχει σταματήσει να υφίσταται πλέον ένας από τους όρους βάσει των οποίων είχε υπαχθεί ο σταθμός αυτός στο προσωρινό καθεστώς νομιμότητας των ραδιοφωνικών επιχειρήσεων (ΣτΕ 3223/2015).

Στην ίδια όμως ως άνω ΣτΕ 442/2024 απόφαση επισημαίνεται ότι για να ανακληθεί η βεβαίωση νομίμου λειτουργίας ενός ραδιοφωνικού σταθμού λόγω μη αδιάλειπτης λειτουργίας του, θα πρέπει η σχετική κρίση να βασιστεί σε συγκεκριμένα στοιχεία ικανά να τεκμηριώσουν αυτό το συμπέρασμα (σκ. 10-11). Δεν επαρκεί ωστόσο προς τον σκοπό αυτό η ύπαρξη μεμονωμένων μετρήσεων της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων. Δεν επαρκεί επομένως κατά μείζονα λόγο η ύπαρξη μίας και μόνο μέτρησης της ως άνω Αρχής, όπως συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση. Το γεγονός της μη καταγραφής του εν θέματι ραδιοφωνικού σταθμού στη μέτρηση αυτή θα μπορούσε πράγματι να οφείλεται σε «αναπάντεχη πτώση του ιστού κεραιοσυστήματος εκπομπής» του, όπως αυτός είχε ισχυριστεί κατά το παρελθόν με το με αριθμό πρωτοκόλλου 6585/22.11.2022 έγγραφο απαντώντας στο με αριθμό πρωτοκόλλου 6412/12.11.2022 ερώτημα του ΕΣΡ.

Το γεγονός εξάλλου ότι ο σταθμός εμφανίζεται να ήταν οικονομικά ανενεργός βάσει των φορολογικών στοιχείων που υπέβαλλε ο προηγούμενος ιδιοκτήτης του θα μπορούσε πράγματι να οφείλεται στο ότι αυτός τον λειτουργούσε ερασιτεχνικά με σκοπό την προαγωγή της τοπικής παραδοσιακής μουσικής και χωρίς να έχει έσοδα από τη λειτουργία του, όπως προβάλλεται με το με αριθμό πρωτοκόλλου 5090/19.9.2024 υπόμνημα. Από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία προκύπτει άλλωστε ότι ο ραδιοφωνικός σταθμός αποστέλλει ετησίως τα προβλεπόμενα κατά νόμον στοιχεία για την ενημέρωση του μητρώου ραδιοφωνικών επιχειρήσεων, γεγονός που συνηγορεί υπέρ της συνεχούς λειτουργίας του.

Κατά τη γνώμη ωστόσο της Προέδρου Ευτέρπης Κουτζαμάνη-Δρίλια και των Μελών Πέτρου Τριανταφυλλίδη και Γεώργιου Βλαβιανού, που μειοψήφησαν, ο εν θέματι

ραδιοφωνικός σταθμός είχε διακόψει τη λειτουργία του τουλάχιστον από 1.1.2018 και μέχρι την 7 Ιουλίου 2022. Η κρίση αυτή στηρίζεται στο γεγονός ότι η τότε ιδιοκτήτρια του ραδιοφωνικού σταθμού ήταν επιχειρηματικά ανενεργός από οικονομικής απόψεως, όπως αυτό προκύπτει από την με αριθμό πρωτοκόλλου 266/16.2.2024 υπηρεσιακή έκθεση, του τότε υπηρετούντος στο ΕΣΡ Επιστήμονα-Οικονομολόγου Φώτιου Αγγέλη, σύμφωνα με το περιεχόμενο της οποίας, από τα φορολογικά στοιχεία, που είχε υποβάλει για τα φορολογικά έτη 2018 και 2020, δεν καταγράφονταν εισοδήματα, ούτε προέκυπταν κέρδη ή ζημιές από την επιχειρηματική δραστηριότητα του ραδιοφωνικού σταθμού. Η κρίση αυτή ενισχύεται και από το ότι δεν καταγράφηκε εκπομπή του ραδιοφωνικού αυτού σταθμού, κατά τη μοναδική μέτρηση, που πραγματοποιήθηκε στο νομό Φθιώτιδας, κατά την περίοδο 2015 έως 2024, από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων στις 6 και 7 Ιουλίου 2022 (σχετ. και το αριθμ. πρωτ. 18219/16.8.2022 έγγραφο της ΕΕΤΤ). Επίσης, ενισχύεται και από την από 26.2.2024 καταγγελία (ΑΠ ΕΣΡ 1034/26.2.2024), σύμφωνα με το περιεχόμενο της οποίας: «Μετά από πάρα πολλά χρόνια, σίγουρα δέκα, εδώ στη Φθιώτιδα άκουσα ξανά τραγούδια και μάλιστα ροκ, όχι παραδοσιακά, στη συχνότητα του Μουσικού Αντίλαλου 101.... Ο συγκεκριμένος ραδιοφωνικός σταθμός όλα αυτά τα χρόνια δεν θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται και στις καταγραφές της ΕΕΤΤ, ενώ δεν πρέπει να έχει και κύκλο εργασιών...». Κατά συνέπεια, έπρεπε να ανακληθεί η βεβαίωση νομίμου λειτουργίας του σταθμού, να διαγραφεί ο σταθμός από τον πίνακα νομίμως λειτουργούντων ραδιοφωνικών σταθμών του ΕΣΡ και να αναγνωριστεί ότι η συχνότητα 101 MHz, από την οποία νομιμοποιείτο να εκπέμπει ο σταθμός, ανήκει (και κατά χρήση) στο Ελληνικό Κράτος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Κρίνει, κατά πλειοψηφία, με ψήφους έξι (6) έναντι τριών (3) ότι δεν συντρέχει λόγος ανάκλησης της βεβαίωσης νομίμου λειτουργίας του ραδιοφωνικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ FM 101 (νυν 101 ROCK)» Νομού Φθιώτιδας, λόγω της μη αδιάλειπτης λειτουργίας του, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Κρίθηκε, αποφασίστηκε την 10^η Φεβρουαρίου 2025 και δημοσιεύτηκε την 3^η Απριλίου 2025

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ